

Pesten als groepsproces

Gijs Huitsing

@GijsHuitsing
 g.e.huitsing@rug.nl
 www.rug.nl/staff/g.e.huitsing

Misverstanden over pesten

“Pesten is goed voor je karaktervorming en helpt je om je uit moeilijke situaties te redden”

“Ik ben vroeger op school ook gepest, maar dat heeft geen enkele invloed op me gehad”

“Als je gepest wordt, moet je juist leren om van je af te bijten”

Pesten is ...

... een vorm van agressie waarbij één of meer personen de **intentie** hebben een ander **steeds opnieuw** schade toe te brengen waarbij de **macht ongelijk verdeeld** is; het slachtoffer kan zich meestal **niet verdedigen**

1. Pesten gebeurt steeds opnieuw
2. De pester staat sterker dan het slachtoffer
3. Pesten gebeurt met opzet

Misverstanden over pesten

“Pesten is goed voor je karaktervorming en helpt je om je uit moeilijke situaties te redden”

Van systematisch gepest worden leer je niets

“Ik ben vroeger op school ook gepest, maar dat heeft geen enkele invloed op me gehad”

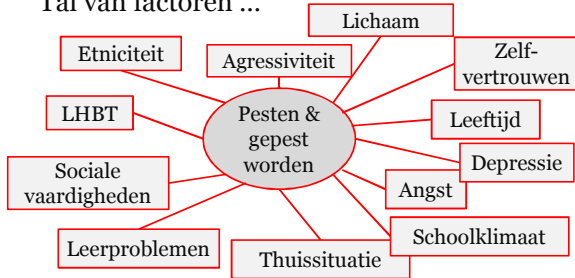
Was het wel écht pesten?

“Als je gepest wordt, moet je juist leren om van je af te bijten”

Dit is moeilijk, gegeven het machtsverschil

Tal van factoren ...

Hong & Espelage (2012). Aggression and Violent Behavior.
Cook, Williams, Guerra, Kim, & Sadek (2010) School Psychology Quarterly.

In de kern spelen al deze factoren een rol binnen de context van een groep.

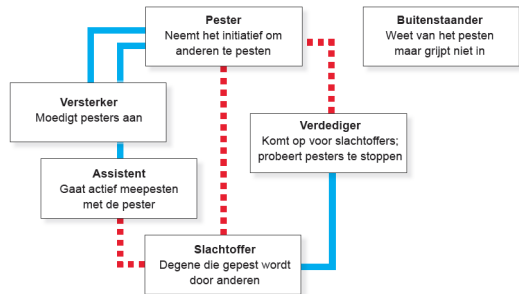
Het zijn de normen in de groep en gerelateerde groepsprocessen die bepalen of leerlingen met risicofactoren worden in- of buitengesloten, of de kans krijgen om te pesten.

Pesten is een groepsproces

- je hebt een groep nodig om te pesten
- pesten is een probleem van de groep
- je hebt de groep nodig om het op te lossen

Iedereen heeft een rol ...

Twee wijze uitspraken over de groep

- › *“Hoewel we niet allemaal verantwoordelijk zijn voor het feit dat er wordt gepest, zijn we er wel allemaal verantwoordelijk voor dat het stopt”*
- › *“Uiteindelijk zullen we ons niet de woorden van onze vijanden herinneren, maar het zwijgen van onze vrienden”(Martin Luther King)*

Routeschema

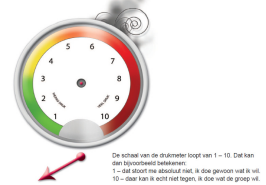
Pesten en de groep

- › Bijna alle leerlingen keuren pesten af; toch zijn er veel die meedoen of die niets zeggen
- › Van belang dat alle leerlingen leren inzien dat zij zelf invloed kunnen hebben op het pesten
- › Ombuigen groepsnorm:

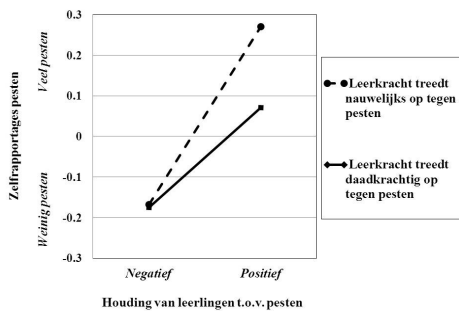
“We willen dat pesten stopt”

Normen

- › Regels over hoe iemand zich in de groep hoort te gedragen.
- › Groepsdruk
- › Norm van klasgenoten
- › **Norm van de leerkracht**

Leerkracht als rolmodel

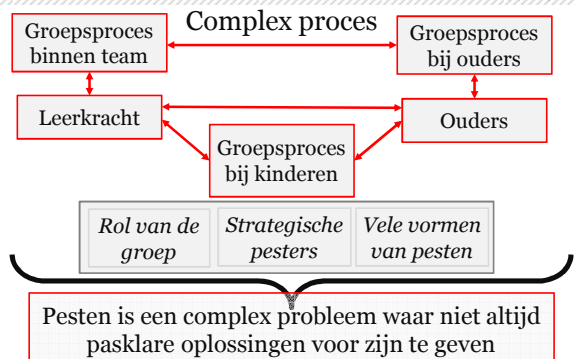

Normen van ouders

- › Beïnvloeden van het groepsproces
 - Hoe los je pesten op?
 - Wat doe je als iets vervelends gebeurt?
- › Maar ... ouders zelf ook een groep. *Kennen die elkaar?*
- › Samenwerken of tegenwerken school?
 - Hulp bij signaleren pesten
 - Ouderbetrokkenheid “3.0” (Peter de Vries, CPS)
- › Concrete (les)materiaal voor ouder(bijeenkomsten)

Routeschema

Een goede methode tegen pesten ...

- › ... is een middel, geen doel op zich
- › Biedt een schoolbrede aanpak met veel componenten waarmee leerkrachten complexe pestproblemen beter kunnen aanpakken
- › Draagt bij aan professionalisering van leerkrachten
- › Betreft hele groep, leerkrachten én ouders
- › Is structureel: preventie en plan voor oplossingen
- › Onderzoekt *Wat Werkt Wanneer voor Wie en Waarom*
 - o.a. periodieke veiligheidsmeting

- › Pesten: structureel en machtsverschil
- › Iedere leerling draagt bij aan een positieve groep
- › Groepsnormen bepalen of en wie er wordt gepest
- › Leerkrachten (en ouders) belangrijke bijdrage aan de groepsnorm
- › Werk aan de winkel voor antipestmethoden: onderzoek doen en verbeteren

Bedankt voor uw aandacht

 @GijsHuitsing
g.e.huitsing@rug.nl
www.rug.nl/staff/g.e.huitsing